

Werkinstructies, versie 14 januari 2022

Leuk dat u mee doet met ons project 'Match! De burgerlijke stand van Midden-Holland, 1811-1950'. Bij dit project is het de bedoeling dat meer dan 143.000 scans van de aktes van de burgerlijke stand van 23 (voormalige) gemeentes uit Midden-Holland uit de periode 1811-1950 worden gekoppeld aan reeds bestaande indexen, zodat meteen de juiste akte wordt getoond wanneer u een persoon opzoekt op onze website.

De aktes kunnen enorm van elkaar verschillen. Niet alleen qua soort akte die moet worden gekoppeld (geboorte-, huwelijk- en overlijdensakte), maar ook qua tijd (1811-1950) en plaats (23 gemeentes). Bovendien werden de aktes in het begin volledig uitgeschreven, soms in het Frans. Later kwam er een standaardformulier waarbij het alleen nog nodig was om de ontbrekende gegevens in te vullen. Dit betekent dat u soms op het gebied van taal en leesbaarheid voor uitdagingen zult staan. Neem de onderstaande instructies daarom zorgvuldig door. Het helpt u bij het correct koppelen van de gegevens.

Houd verder onze projectpagina in de gaten voor mededelingen van de projectleiding, en vragen, opmerkingen en tips van projectdeelnemers. Stuur voor dringende zaken een e-mail naar velehanden@samh.nl. En kijk voor algemene vragen over Vele Handen op: <https://velehanden.nl/berichten/faq#>. Zie de bijlage op pagina 7 voor meer informatie over de burgerlijke stand.

Veel plezier bij het koppelen!

Algemeen

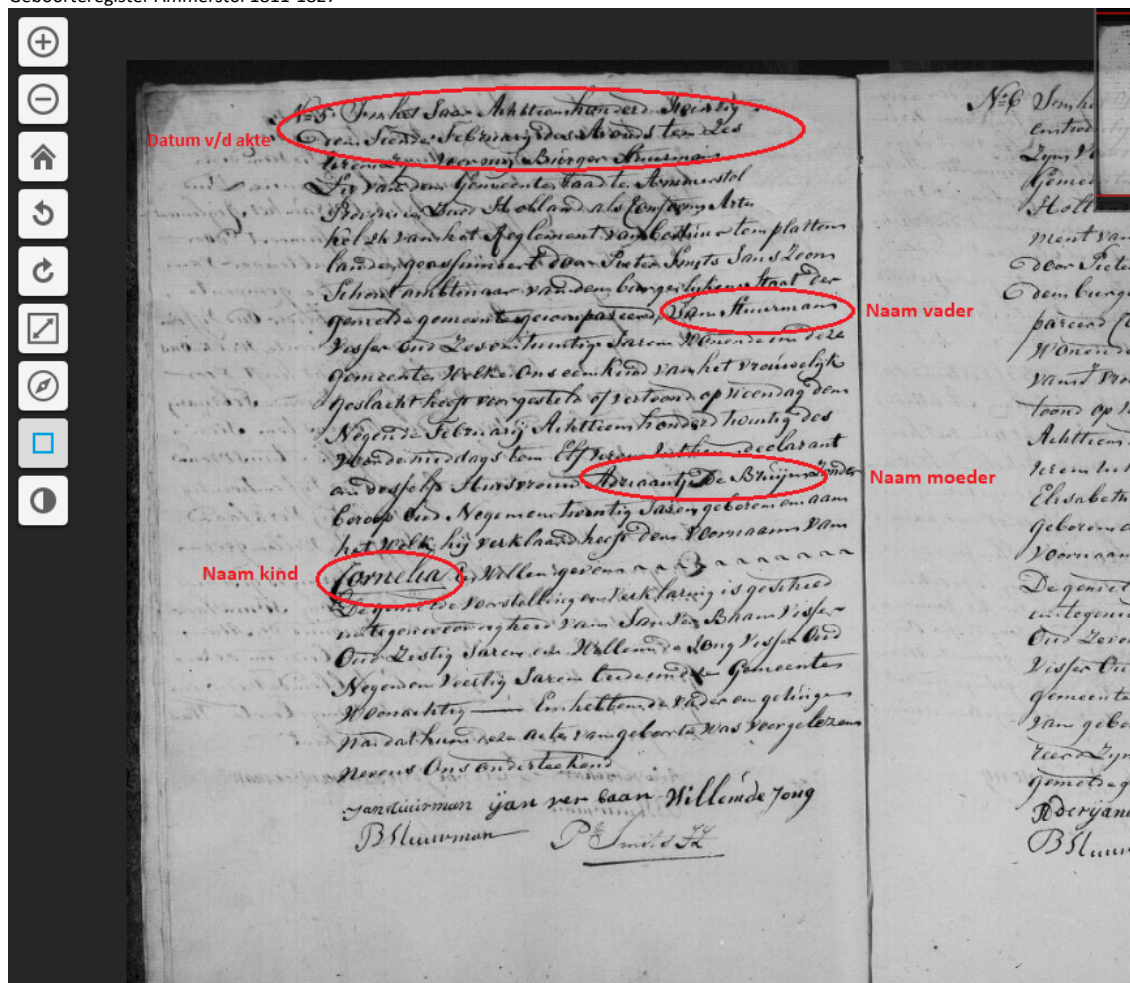
- Kies onder 'voorkeuren' voor een gemeente waar u de scans van wilt koppelen. Maakt u geen keuze? Dan krijgt u scans van geboorte-, huwelijks of overlijdensakten aangeboden uit een willekeurige gemeente.
- Typ tenminste 3 karakters in het zoekveld om te starten met het zoeken. U kunt alleen zoeken op **voornaam en achternaam**.
- Gebruik de filters in de zoekbalk om het aantal resultaten terug te brengen (zie uitleg hieronder). Probeer ook zoveel mogelijk te zoeken op de persoonsnamen die minder gangbaar zijn. Zo houdt u het aantal hits beperkt.
- **Alle aktes op de scan moeten gekoppeld worden aan een index.** Staan er 4 aktes op een scan? Dan moet u dus 4 keer zoeken naar de bijbehorende namen in de index voor u klikt op afronden/opslaan.
- Het is voor de controleur makkelijker controleren als u bij het koppelen de leesvolgorde van de akte aanhoudt, maar dit is niet verplicht.
- Worden er geen resultaten getoond? Zoek dan op andere naamsvarianten, bijvoorbeeld Rozenboom in plaats van Roseboom, of Heyde in plaats van Heijde. De geïndexeerde namen zijn mensenwerk en kunnen daarom fouten bevatten.
- Het is niet mogelijk om fouten in de indexen te corrigeren. Geef deze wel door via de knop 'opmerkelijk'. **Vermeld ook het nummer van de akte waarbij fouten in de index zijn gemaakt.**
- Jaarindexen kunt u aanmerken als onbruikbaar. Dit geldt ook voor kaften en lege (schut)bladen.

Instructies:

Kies eerst voor de schermindeling die u prettig vindt (scherm rechts + zoekvelden links of scherm boven + zoekvelden onder). Neem de akte die gekoppeld moet worden aandachtig door. Let bij een geboorteakte op de namen van het kind en van beide ouders, bij een huwelijksakte op de namen van de bruid, bruidegom en van de ouders, en bij een overlijdensakte op de namen van de overledene, de partner en van de ouders van de overleden. Kijk ook naar de datum van de akte.

Bijvoorbeeld:

Geboorteregister Ammerstol 1811-1827

De datum van de akte: 10-02-1820

Naam van de vader: Jan Stuurman

Naam van de moeder: Adriaantje de Bruijn

Naam van het kind: Cornelia Stuurman

Deze gegevens zijn uw uitgangspunt bij het zoeken naar de bijbehorende index.

De zoekbalk heeft drie velden. Het eerste veld achter 'Naam' staat standaard op 'Bevat', maar u kunt ook kiezen voor de optie 'Gelijk aan'. Als u kiest voor dat laatste, dan moet de ingevulde naam exact overeenkomen met de namen uit de index, dus gebruik dit alleen als u zeker bent van welke naam er staat.

Zoek personen

Naam: met rol:

In het tweede zoekveld vult u 3 of meer karakters van een voornaam en achternaam in om te starten met zoeken. Op onze voorbeeldscan op de vorige pagina zag u de namen *Jan Stuurman*, *Adriaantje de Bruijn* en *Cornelia Stuurman* voorbijkomen. Type in het tweede zoekveld in: 'jan stu' OF 'adri bru' OF 'cor stu' (in kleine letters). U kunt er ook voor kiezen om de volledige voornaam én achternaam in te vullen. Zo kunt u het aantal hits beperken. In dat kader is het ook verstandig om de persoonsnaam uit te kiezen die het minst gangbaar is. Het is niet mogelijk om de voornaam van de ene persoon met de achternaam van de andere persoon op de akte te combineren (bijvoorbeeld de voornaam van de vader met de achternaam van de moeder).

In het derde veld kunt u kiezen welke rol de persoon heeft wiens naam u invoert: moeder, vader, bruid, bruidegom, kind, overledene of partner.

Zoek personen

Naam: met rol:

U kunt ervoor kiezen om het derde veld leeg te laten, maar om het aantal hits te beperken is het raadzaam om in het dropdown menu toch een keuze te maken.

Ter illustratie heb ik de naam van vader Jan Stuurman als uitgangspunt genomen. Ik heb 'jan stu' ingevuld (volledige naam invullen is ook mogelijk) en kreeg de volgende resultaten:

Zoek personen

Naam: met rol:

Akte datum: 29-05-1818 Jan Stuurman (Vader) Ariaantje de Bruijn (Moeder) Teunis Stuurman (Kind)	Akte datum: 10-02-1820 • Jan Stuurman (Vader) • Adriaantje de Bruijn (Moeder) • Cornelia Stuurman (Kind)
Akte datum: 06-01-1822 Jan Stuurman (Vader) Adriana de Bruin (Moeder) Cornelia Stuurman (Kind)	Akte datum: 10-06-1823 • Jan Stuurman (Vader) • Adriaantje de Bruijn (Moeder) • Willem Stuurman (Kind)
Akte datum: 14-08-1824 Jan Stuurman (Vader) Adriaantje de Bruijn (Moeder) Dodgeboren kind Stuurman (Kind)	Akte datum: 26-02-1827 • Jan Stuurman (Vader) • Adriaantje de Bruijn (Moeder) • Aartje Stuurman (Kind)

U kiest voor de juiste index door deze te selecteren. De index verschijnt dan bovenaan met daaronder de zoekbalk. Gebruik deze voor de volgende zoekopdracht.

Gekozen aktes

Akte datum: 10-02-1820

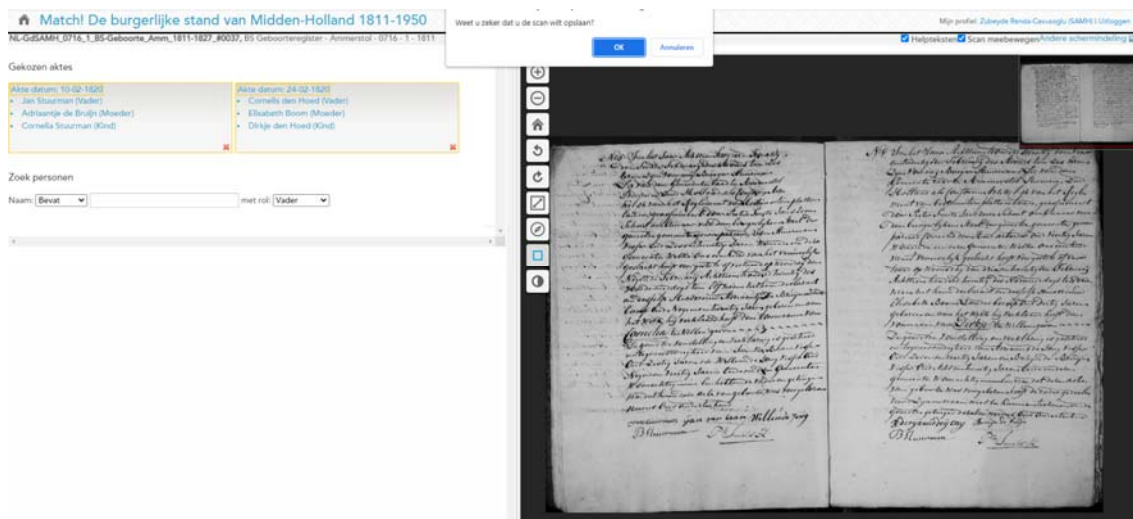
- Jan Stuurman (Vader)
- Adriaantje de Bruijn (Moeder)
- Cornelia Stuurman (Kind)

Zoek personen

Naam: met rol:

Let op: Herhaal deze stappen bij alle aktes die op de scan staan (beide pagina's). Klik pas of 'afronden/opslaan' als u alle aktes op de scan heeft gekoppeld!!!

Op deze scan staan 2 aktes. Beide zijn gekoppeld aan de bijbehorende gegevens. Klik pas op opslaan als u alle aktes op een scan heeft gekoppeld!

Probeer bij het koppelen zoveel mogelijk de leesvolgorde aan te houden, dus koppel eerst de aktes op de linkerpagina van de scan, daarna de scans op de rechterpagina. Dit maakt het controleren makkelijker.

Heeft u per ongeluk gekozen voor de verkeerde selectie? Klik dan op het kruisje om uw keuze ongedaan te maken. Houd er wel rekening mee dat u de persoonsnamen weer opnieuw moet invoeren. Ook verandert de volgorde van de selecties. Dit is niet erg, maar het is minder prettig bij het controleren.

Aandachtpuntes:

- Het kan voorkomen dat u ondanks verschillende manieren van zoeken geen index kunt vinden. Klik dan op 'opmerkelijk'. **Staan er meerdere aktes op een scan? Vermeld dan ook het nummer van de akte waar u geen index bij kunt vinden.**

- Kijk goed naar de datum van een akte. Bij een geboorte of overlijden kunnen aangiftes op dezelfde dag plaatsgevonden hebben, maar vaak zit er een of meer dagen verschil tussen.

- De geboorteakte van het kind van een ongehuwde moeder bevat alleen de naam van de moeder. In de index zijn bij vader de letters 'NN' (Non Nomen: geen naam) genoteerd. Als overigens de vader het kind erkende werd daarvan in de geboorteakte een kanttekening gemaakt.
- Bij sommige gemeentes (Berkenwoude, Haastrecht, Ouderkerk aan den IJssel) zijn de aktes in de beginjaren van de burgerlijke stand in het Frans opgesteld, al dan niet met een Nederlandstalig exemplaar. Op de website <https://www.bhic.nl/onderzoeken/hulp-bij-onderzoek/frans-bij-genealogisch-onderzoek> vindt u een handig overzicht van veelgebruikte woorden.
- Soms staan akten verdeeld over 2 verschillende scans (op een volgende bladzijde). U krijgt niet altijd automatisch ook de volgende scan toegewezen. Probeer daarom altijd de namen die u wel ziet op de u toegewezen scan te koppelen, ook als u maar de helft van een akte ziet.

Bijlage Informatie over de burgerlijke stand¹

In 1811 werd de burgerlijke stand ingevoerd. Voortaan werden alle geboorten, huwelijken, echtscheidingen en overlijdens nauwkeurig geregistreerd. De aktes bevatten een schat aan informatie:

Geboorteaktes

De geboorteakte vermeldt:

- De namen van het kind,
- De namen van de ouders,
- De namen van de getuigen,
- Het beroep van de ouders,
- Het beroep van de getuigen,
- De plaats van de geboorte,
- Het adres van de geboorte,
- De datum van de geboorte,
- Het tijdstip van de geboorte.

Onder aan de geboorteakte ondertekenden de aangever, de getuigen en de ambtenaar van de burgerlijke stand. Geboorte en aangifte kunnen op dezelfde dag plaatsgevonden hebben, maar vaak zit er een of meer dagen verschil tussen.

De geboorteakte van het kind van een ongehuwde moeder bevat alleen de naam van de moeder, tenzij de vader het kind erkende. Het kwam regelmatig voor dat een bruidegom één of meer van de voorhuwelijkse kinderen van de bruid erkende. Van deze 'erkenning bij opvolgend huwelijk' werd een zogenaamde kantmelding gemaakt in de marge van de geboorteakte van het kind.

Huwelijksakte

De huwelijksakte vermeldt:

- De datum van het huwelijk,
- De plaats van het huwelijk,
- De familienaam van de bruid en bruidegom,
- De voornaam van de bruid en bruidegom,
- De geboorteplaats van de bruid en bruidegom,
- De geboortedatum of leeftijd van de bruid en bruidegom,
- De woonplaats van de bruid en bruidegom,
- Het beroep van de bruid en bruidegom,
- De namen van de ouders,
- De leeftijd van de ouders (als zij nog in leven zijn),
- De woonplaats van de ouders,
- Het beroep van de ouders,
- De namen van de getuigen,
- De leeftijd van de getuigen,
- Het beroep van de getuigen,
- Of de getuigen familie van het bruidspaar zijn.

¹ Bron: Drie, R. van (2014). Verborgen Verleden. Het Stamboomboek. Zwolle, blz 59-69.

Echtscheidingen

Was er sprake van een echtscheiding? Dan plaatste de ambtenaar een kantmelding bij de huwelijksakte.

Overlijdensakte

De overlijdensakte vermeldt:

- De voor- en familienaam,
- Het beroep,
- Het geslacht,
- De leeftijd,
- De geboorteplaats,
- De woonplaats en het adres,
- De datum en het tijdstip van overlijden,
- De namen van de ouders,
- De naam van de huwelijkspartner.

De aangifte van een overlijden gebeurde vooral door een familielid of een buurman.